

Notat

Til	Finanskomiteen
Fra	Virke Handel
Dato	15.10.2018
Sak	Høring i Finanskomiteen. Virke Handel

Virke Handel representerer 14500 handelsbedrifter i Norge. Våre kommentarer til statsbudsjettet for 2019 gjelder avgiftspolitikken som påvirker konkurransevilkår, verdiskaping og arbeidsplasser i handelsnæringen, knyttet til Prop 1LS (2018-2019) kapittel 35 Avgiftsfritak for varesendinger fra utlandet til verdi under 350 kroner og kapittel 13 Særavgifter, samt en kommentar til Kapittel 14 Toll.

Virke Handel ber om følgende endringer i disse kapitlene:

1. Avgiftsfritaket for varesendinger fra utlandet til verdi under 350 kroner avvikes, og det må settes fortløpende i arbeidet med forenklete, digitale løsninger for deklarasjon, mva-registrering og avgiftsbetaling som samsvarer med det som gjøres hos våre handelspartnere
2. Avgiftsøkningen i 2018 på alkoholfrie drikkevarer reverseres tilbake til 2017-nivå og grunnavgiften på drikkevareemballasje legges om til en materialavgift
3. Utviklingsland gis bedre adgang til det norske markedet gjennom reduksjon av toll på tekstilvarer og lettelse i begrensningen knyttet til GSP-landene størrelse.

Endringene vil til sammen virke provenynøytralt i budsjettet, men vil gi store samfunnsøkonomiske gevinster ved å styrke verdiskaping og sysselsetting i Norge.

Avgiftsfritak for varesendinger fra utlandet til verdi under 350 kroner (kapittel 35)

Ved behandlingen av Dokument 8:205 S (2017 – 2018) og tilhørende Innst. 364 S (2017 – 2018) gjorde Stortinget 11. juni 2018 følgende anmodningsvedtak (vedtak nr. 869 (2017 – 2018)):

«Stortinget ber regjeringen utrede fjerning av avgiftsfritaket for varesendinger fra utlandet med verdi under 350 kroner og komme tilbake til Stortinget senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2019.»

Som svar på anmodningsvedtaket gir regjeringen en kort beskrivelse av saken i kapittel 35, med vekt på kostnader ved deklarasjon. Det positive ved regjeringens svar er at den denne gangen trekkes inn erfaringer fra andre land, bl.a at EU har vedtatt å fjerne alle eksterne avgiftsfrie grenser innen 2021 og at Australia har innført en slik ordning. Regjeringen kunne også tatt med at Sverige har gjort det samme, og at avgiftsfrie grenser ved grensekryssende netthandel er betydelig lavere enn 350 kroner og på vei bort hos alle våre handelspartnere. Årsaken til det er at avgiftsfrie grenser skaper ulike konkurransevilkår, rammer arbeidsplasser i eget land og gir tapte inntekter til staten. Disse konsekvensene berøres knapt i regjeringens «utredning».

Regjeringen har etter vår oppfatning ikke gjort noe forsøk på å utrede eller på noen måte belyse konsekvenser av 350-kronersgrensen, ei heller utredet hvordan den avgiftsfrie grensen kan avvikes. Heller ikke i dette statsbudsjettet, til tross for Stortingets anmodningsvedtak. Og til tross for at den avgiftsfrie grensen åpenbart skaper store konkurransevridninger og rammer norsk varehandel, som er landets største sysselsetter i privat sektor med 370 000 arbeidsplasser. Det er også besynderlig at

regjeringen er så lite opptatt av at 350-kronersgrensen er et hull i merverdiavgiftssystemet som gir et stort og voksende inntektstap for staten. Saken lager dermed også et stort hull i regjeringens argumentasjon om at dette skal være et strammere budsjett, som samtidig skal stimulere til arbeid og omstilling.

Virke Handel har, i samarbeid med andre organisasjoner i Grensehandelsalliansen, fått utarbeidet en ny utredning om konsekvenser av 350-kronersgrensen på sysselsetting og inntekter til staten (rapporten fra Menon Economics, offentliggjort i september 2018, er oversendt til komiteen og partigruppene på Stortinget). Menon anslår at avvikling av 350-grensen vil bety flere tusen flere arbeidsplasser i norsk handel over de neste årene. Det anslås en umiddelbar effekt på 2000 flere arbeidsplasser (1700 årsverk). Menon anslår også at staten vil spare 900 millioner kroner i innføringsåret ved å fjerne 350-grensen. Provenyet vil øke til 1,5 mrd ila fem år. Disse anslagene er konservative. Andre kilder, som SSB og DIBS måler en høyere utenlands netthandel. SSBs seneste oversikt beregner nordmenns handel av varer på nettet i utlandet til en verdi under 350 til 18,4 milliarder kroner. Det innebærer i så fall at provenyeffekten av å avvikle 350-kronersgrensen kan bli høyere enn 900 millioner for 2019.

Handelsnæringen i Norge er inne i en omfattende omstilling, med ny teknologi, endret kundeferd, skjerpet konkurranse, fallende marginer og mange konkurser. Økende netthandel er en viktig del av omstillingen. Netthandel skjerper også konkurransen. Konkurrenten i Sverige, USA og Kina er bare et tastetrykk unna. En avgiftssubsidiering av de utenlandske konkurrentene gjennom 350-kronersgrensen er svært ødeleggende. Når det gjelder varer fra Kina, subsidieres netthandelen ytterligere gjennom FNs postavtale (UPU). Det ble ifølge Posten sendt 15 millioner varer med lav verdi fra kinesiske nettsteder til Norge i 2017. De fleste varene ble sendt med fly.

Det er **helt avgjørende** for norsk handels evne til å omstille seg og å skape og sikre arbeidsplasser å kunne konkurrere på like vilkår med de utenlandske nettselskapene og onlineplattformene. Å utsette avviklingen av 350-kronersgrensen vil få dramatiske konsekvenser i form av konkurser og bortfall av arbeidsplasser.

Virke Handel ber derfor om at Stortinget prioriterer å fjerne avgiftsfritaket for varesendinger fra utlandet til verdi under 350 kroner i budsjettet for 2019. Samtidig må det settes fortløpende i arbeidet med forenklede, digitale løsninger for deklarasjon, mva-registrering og avgiftsbetaling som samsvarer med det som gjøres hos våre handelspartnere, bl.a Sverige.

Særavgifter

Det er flere særavgifter som bidrar til den store og økende grensehandelen. Virke Handel trekker her frem tre:

Sjokolade- og sukkeravgiften (kapittel 13,14)

Virke Handel støtter regjeringens forslag om å reversere avgiftsøkningen på sjokolade- og sukkervarer, slik at avgiften kommer tilbake på 2017-nivå. I statsbudsjettet for 2018 ble avgiftssatsen økt med 80 pst. Økningen for 2018 har ført til at norske forbrukere kjøper mer sjokolade, kjeks og godteri fra utenlandske nettbutikker og på grensehandel i Sverige. Dette blir også stimulert av 350-kronersgrensen for avgiftsfri handel i utenlandsk nettbutikk, som omfatter både merverdiavgift og særavgifter.

Avgift på alkoholfrie drikkevarer (kapittel 13,15)

Avgiften ble øket med 40 prosent i budsjettavtalen for 2018. Dette blir ikke reversert i 2019-budsjettet. Virke mener avgiftsøkningen på mineralvann er minst like skadelig for handelen og næringsmiddelindustrien i Norge som sjokolade- og sukkeravgiften. Mineralvann har også emballasjeavgift (se nedenfor) som gjør at dette er en av de aller mest utsatte grensehandelsvarene. Avgiftsøkningen for 2018 får store og raske konsekvenser, og Virke Handel mener det er for sent å vente på at regjeringen vil sette ned et utvalg for å se på avgiften. Det må handles i 2019, ikke i 2020.

Grunnavgift på drikkevareemballasje (kapittel 13,17)

Avgiftssatsen i 2018 er 1,19 kroner per emballasjeeinheit, og prisjusteres for 2019. Avgiften omfatter PET flasker og bokser. I og med at andelen PET og bokser øker i forhold til glassflasker, øker provenyet (statens inntekter) fra avgiften. Paradokset er at PET og boks har et bedre miljøregnskap enn glassflasker, som er unntatt fra avgiften. Det skyldes høy gjenvinningsgrad av PET og boks og at glassflasker har større miljøbelastning knyttet til frakt og rengjøring. Avgiften rammer drikkevarebransjen svært hardt og bidrar til den økende grensehandelen.

Virke Handel og andre aktører i drikkevarebransjen har lagt frem et forslag til en omlegging av avgiften til en materialavgift, differensiert på fossilt innhold. Det vil gi et incentiv til å øke ikke-fossilt innhold i drikkevareemballasjen. En slik avgiftsomlegging vil være provenynøytral i innføringsåret, mens inntektene fra avgiften vil bli mindre ettersom den ikke-fossile andelen i materialet øker. En slik omlegging støttes av miljømyndighetene. Stortinget ga i forbindelse med statsbudsjettet for 2018 støtte til denne modellen og ba regjeringen om å følge opp. Da er det nedslående å lese at Finansdepartementet i kapittel 13,17 fortsetter å omtale grunnavgiften som avgift på *engangsemballasje*. Dette til tross for at PET og boks er gjenvinningsmateriale med høy grad av gjenvinning, og at det påviselig er gode miljøeffekter av å legge om avgiften. Virke Handel ber derfor om at Stortinget denne gangen vedtar en omlegging av grunnavgiften på drikkevareemballasje.

Utvidelse av tollpreferanser (kapittel 14,5)

Virke Handel støtter regjeringens forslag i kapittel 14,5 om å utvide ordningen med tollpreferanser for utviklingsland (GSP). Utvidelsen gjelder de nest fattigste landene, såkalte GSP+. Utvidelsen innebærer at GSP+-landene gis 20 prosentenheter bedre tollpreferanser enn øvrige mellominntektsland for i utgangspunktet alle varer som inngår i den norske tollpreferanseordningen.

Virke Handel foreslår ytterligere to tiltak som vil gi bedre vilkår for utviklingsland og som vil gi lavere importkostnader for norske importører og lavere priser for norske forbrukere.

1. Grensen på 75 millioner innbyggere for å omfattes av tollpreferanseordningen er etter vår oppfatning satt vilkårlig og rammer noen utviklingsland (som Vietnam) urimelig. Grensen bør heves eller helst fjernes.
2. Norge har fortsatt toll på tekstilvarer, til et samlet proveny på om lag 700 millioner kroner årlig, som ikke lenger beskytter noen hjemlig produksjon. Virke Handel mener det er rom for å redusere tekstiltollen betydelig.

For spørsmål om disse og andre saker i statsbudsjettet for 2019, kontakt Virke Handel ved Harald J Andersen, tel 48992244, h.andersen@virke.no eller Jarle Hammerstad, tel 91871526, j.hammerstad@virke.no